

416 (7)

Collecting
of riddles
and proverbs
from Moiloa

P.O. Elin 416 PP. 1-7 M. M. Schlotheim
K-34/49 mela.
Louis Trichopoulos, [0] 21/2/40
Kasama, indexed

(4/3)
3/6

P.S. Ke lebetšisi re ngwala kosama
ke kosama e bo'se. E bolela ka
thšwene le tau, ka letoatsi le bngwa tau
e kile ya (khumana) hlakana le thšwene e kowa
thabeng, byale tau ya belaela, e be e bona nka
thšwene e utswitšisi bana ba yona kwa thabeng
ya letoatsi thšwene ya re: O tsiva kae?
Yona (Thšwene) ya re ke tsiva dipu pudung
kosama e re: e epelwana e re:
mankele - mankele O tsiva kae thabeng?
ke tsiva dipu pudune.
E se be o kile."
Ka se ka leka Thabane
Nkane letsoxwana letswetse
Ka se ka tau le tau
Epiketile thabane tloa
Kea jeta tlabe.
Ke moke thšwene ya nama ya
jeta. Kosama epe ya ka kosama
e epelwa ke banenyana ke ba
etisa.

31 Dithai le disathollo tsä tsöna

Thaii: sika ya naso ka boya naso
Thlalo: -ke moriti wa xexo.
Thai: kromo ya papa e wetsä bodibeng
ka sala ke swere ka Mosela
Ke i: Lefehlo

Thaii: Bana ba Motsatsi ba lina

methweng: ke-pula

Thaii: Bana ba Motsatsi ba apere

koa xo swana: ke-~~at~~ Manalga ^{motho}

Thaii: Sa re Koro: ke nosi ^{lay seatla}

e tseua ka moleteng.

Thaii: Bana ba xeso bakitimisana ba

sa swarane: ke masto a koloi

le xe a kitima a ka se swarane.

Thaii: Bana ba Kromo ya xeso e

wetsi bodibeng ka bona ka

nkoi: ke-~~le~~leme ka molomong

Thaii: Thupana ntsiriki-ntsiriki makalana e

lea hlaxong: ke:-~~mo~~(~~mo~~thable) ^{mo}hlabhe

Thaii: Mohlatswana wa nupurana: -ke thoo

Thaii: Kxokolo Setswala maloya: -lekxoha

Thaii: Papa xe a boa makxweng se bona

ka dixalasi:-

Thaii: Kromo tsešo dirile xe di kua to nwa

meetse Lethaba tsa boya melomo e

ye mesiwêu: ke monna, xoba bana ba

ditedu xe ba nwele byalwa, o bona

ka ditedu tsa bona

Thaii: ka ya Borwa ka boya nasa:-

moriti

Thaii: ka ya thsemong xo lema ka boya ke

thaditse Seatla:- ke Meriri xe e

thlobilwe

Thaii: Sa re ditse:- ke nosi

Thaii: Ka ya "toropong" ka boya ka

"di abete" ke methwa ya

"ditlōro" xe e thlabile motho

- 416
- Thaii Selekana naxa ka ya kae le kae
 bar se bona :- ke letsatsi
- Thaii Nkô ya naxa :- ke seolo.
- Thaii Setaxakampama metsi se tšea kae?
 ke :- lexapu
- Thaii Mamma wa seradi moethšalê k'osi
 ke ntši xo e monêla motho⁶ k'osi
- Thaii Lexadima la manyôkényokê ke :- tlat
 tlat
- Thaii ka hlakana le 'ma-Nakedi a
 ntaxiša :- ke khunkwane.
- Thaii Lerumo lešô marupula ntlo :- ke
 nuši.
- Thaii ka ya borwa ke eja tšema ka
 boyx ke ja tšema :- ke mare.
- Thaii ka ya borwa ke êtetsâ dikronô
 ngônô, ka boyx ke etetsâ dikrô-
 nongônô :- ke menwana ya mato
- Thaii Mmame tswalêla ntlo se salokê
 ke :- ditthuthupê.
- Thaii Ngwanenyana e motso-motso ke :-
 pitsa ya xo apha.
- Thaii Mohlape moanya dikala ka fase
 ke kra metsi :- ke xo xama k'omo
- Thaii ka sepela ke khupilê marama
 ke :- mpa.
- " ke šitwa xo kra metsi xo ke
 bona batho, ke lesokôlodi
- " Ngwana nna mosepela pela
 ke :- hlapi
- " ka bea pitsa sebesong ka
 se e khumanê, ke :- Motho

416

K34/49

Shaii ke tlapa le sa tswarweng
ke: — maru.

" Ke hlakane le morwa
Raphiri o mphuthela "difeisi"

Shaii ke: — mphoxo,
ntlo ysa e tletse ka banna
ba bašwên ke: — meno.

P. T. O. →

K34/49

3/ Diema

- I 1. Bore xosa lethibe ditsebe, motho wa maaka
o êlla, ke lerokubu otla a ahlame.
Ke xore motho a seke a re xe otla le ditaba
tša xaxwê, kudu xe ats ele huwane, a seke
a theêletswa —
2. Xó dula kxale ke malókó, ke xore xe batho
ba tee ba ka no dula feló xo tee lebaka
le letêletê ba sa hoduxi ba ata, ba dira
malókó o moxolo.
- 3 Pitsa ya sedutla xa ephsatêre, xo phsa-
xexa ya morakó. Ke xore, xantsi-ntsi o
ka no bona batxalabye ba batala-tala ba
se a hwe, eupya xe ehwa ba baswa-
baswa.
- 4 ① Se bolêlé dinasi mola re rafa moka
ke xore, o sere xe o ben ó kwa re swe-
re taba engwê, wena wa phakiša wa
swara e šele.
- 5 Molló o sa órwexa, xa ontšê pale, ke
xore, o ka seke wa re o sa dire seló
wa tla wa khumana tefó ka xa Sóna.
- 6 Nkó nkabe ena le mokhuduxo, ebe e ka
khuduxa wa tlaxêla molomo, molomo ke
se-ja-xobe, o timile nkó e okamešê.
Ke xore xe motho a kare xe a dutšê le
motho kraufsi le kraufsi yo mongwê
a dira byalwa, xomme bakeng. Sg
xore a bitšê waka lapeng le leugwê
a nwa a le tee, xomme yo byaló
o hlabya ka sešine seo sa kg
xodimo.

7. Pitsa ro fawa e belaxo. Ke xore, o ka Sekê wa re xe ngwana e sa le thoka-mamo wa re o ya mmeka, o Swanetsê xore o beke yo a swanetsêxo, wa kôpa.
8. Letsôtô le sebexo la xaxo o hloba le lla, ke xore, selo xe e se saxaxo xa ana taba nasa, byalôka xe nka adima motho yo mongwe "paesekela" le xe e kitima makxwarieng xa ana taba nayo ka xobane xa se ya xaxwê.
9. Phaxa ya xae xa etsêelwe lexottô ke ya naxeng; ke xore motho yo mongwê wa lesotana (~~a ka seke a tšêela~~) wa xo tšwa naxeng tša kxole a ka seke a tšêela benye xae-Mosetsana.
10. Xe lesêka e laro, xale kxokromêsetšwe. Ke xore, xe motho a eno le tokelô ya selo o ka se ke wa dira ka kxane. Ke * Seema sa bana ba kxoši, xe yo mongwê a baka baxoši.
11. Sefata-mollô sea e phatela, ke xore xe o ka bona motho a dira mosoma wa xa xwê, xa a direle yo mongwê, o a itirêla
12. Nama re tima mmesi monye-nphaka re ja nae. Ke xore, motho re a ka khumana ba buile kxôma e bile e fetšê, xomme eo xa a swanêla xo ngwathelwa nama, ka xore xa aka a šoma, re llo fa wa xo bua ra tima wa xotla ka xo besa. Ke Seema se se somiswaxo ke banna kxôronq, xe bae ja nama

K34/49

416

- 13 Ka xo nta le lekxai, ke dilumi ka moka
Phoso ke phoso, xa ena bonyenyane.
- 14 Wa falêla lepaša xa o le rême
Xe oka falêla motha wa re ke tlô mmona
Ka sa xore le xore o ka seke wa ba wa
mmôna. Kaka xe o ka bona ngwanenyana yo
mobotse, wa maduma, xomme wa rera xore ke
tlô manyak, o ka se mmone.
- 15 Lesāša le letā letalā le emā ka la krak.
Ke xore, xe okare o thāma xo bēreka makro-
weng yaba ka xena xona le dikroma o tlô
rua, fêla xe okare o bereka yaba ka xeno
xa xona le pudi ya leleme le letala, o ka se bē wa
ba wa rua, ka xore tša xo thēkxa le ruo la xora
xa diyô, xomme o tla na bereka diitšwa.
- 16 Tloxoŋ xa xona bokhutamo. Ke xore
xe okare otloxa "palaseng" ya le krowa le len-
gwê, ware keya xo mang mang xena xa a
tswenye, o tlô swaba xe o khumana me-
šomo ya xona, e bika e phala ya mo a
tšwaxa, xomme ba tla mmotša xore o rē
ke a thsaba byale nka xo se bakaone?
N.B. Tloxoŋ ke moa xo byalwaxu ditlo
- 17 Se-na phefo xa se bontswê mollo.
Ke xore oka seke wa re xe o kwa
Selô se xo tswenya wa na homolo xa xo
na yo a tlôxo xo xo bothša tsela, xe
wena manye o sa itirele. © Swanyetse
xore xe o nyaka selô © Se hopele xoba
o se dire, ka xore xa xo ya tsebaxo
sa ka pelong ya yomangwê.

→ End. 5.416.